

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ ЗА БОРБУ ПРОТИВ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА ЗА ПЕРИОД 2022-2024.ГОДИНЕ

Правни основ за доношење Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2022-2024.године (у даљем тексту: Акциони план) садржан је у одредби чл. 38. став 1. Закона о планском систему („Службени гласник РС”, број 30/18) чл. 17. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12-УС, 72/12, 7/14-УС, 44/14 и 30/18 – др. закон).

Одредбом става 38. став 1. Закона о планском систему („Службени гласник РС”, број 30/18) је предвиђено да документ јавних политика на републичком нивоу, усваја Влада, осим ако је другачије прописано посебним законом. Одредбом члана 17. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон) предвиђено је да Влада којој је престао мандат може вршити само текуће послове и не може предлагати Народној скупштини законе и друге опште акте нити доносити прописе, изузев ако је њихово доношење везано за законски рок или то налажу потребе државе, интереси одбране или природна, привредна или техничка несрећа.

Доношење предложеног Акционог плана у складу са чланом 17. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон) налажу превасходно потребе државе на међународном нивоу, односно усклађеност са међународним стандардом Препоруке 1 Радне групе за финансијску акцију (Financial Action Task Force – FATF) која предвиђа да се у најкраћем могућем року резултати националне процене ризика од прања новца и финансирања тероризма морају имплементирати у стратешки акциони план. Препоруци 1 FATF се придаје нарочит значај међународне заједнице будући да има *домино ефекат* на друге области система за борбу против прања новца и финансирања тероризма. Имајући у виду да је Република Србија и даље под појачаним праћењем Комитета MONEYVAL, неусвајање Акционог плана у најкраћем року негативно би се одразило на оцену усклађености Републике Србије са међународним стандардима у области спречавања прања новца и финансирања тероризма.

Подсећања ради, Република Србија је у периоду од фебруара 2018. године до јуна 2019. године због неусклађености са међународним стандардима у овој области била на FATF тзв. „сивој листи“, односно листи држава са стратешким недостацима у области борбе против прања новца и финансирања тероризма. Како би Република Србија одржала међународни кредибилитет и постигнут ниво усклађености система према последњем Извештају Комитета MONEYVAL о појачаном праћењу Републике Србије из децембра 2021. године, целисходно је да Влада Републике Србије усвоји предложени Акциони план јер сматрамо да су испуњени услови који се односе на налагање потреба државе предвиђених чланом 17. став 1. Закона о Влади.

II. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ РАЗЛОГА ЗА ДОНОШЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ ЗА БОРБУ ПРОТИВ ПРАЊА НОВЦА И ФИНАНСИРАЊА ТЕРОРИЗМА ЗА ПЕРИОД 2022-2024.ГОДИНЕ У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 17. СТАВ 1. ЗАКОНА О ВЛАДИ

Разлози за доношење Акционог плана у складу са чланом 17. став 1. Закона о Влади су следећи:

Најпре, Акциони план за период 2020-2022 је саставни део стратешког документа Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период 2020-2024 усвојеној од стране Владе Републике Србије дана 13. фебруара 2020.године. Стратегијом је предвиђено да ће се Акциони план за спровођење Стратегије најпре донети за период 2020-2022, а да ће се потом исти обавезно ревидирати за период од 2022-2024, након израде и у складу са налазима Националне процене ризика од прања новца и финансирања тероризма која ће се спровести 2021. године (у даљем тексту: Национална процена ризика).

Влада Републике Србије је дана 30. септембра 2021. године усвојила Националну процену ризика и резултати наведене процене ризика су имплементирани у предложени Акциони план.

У предложеном Акционом плану, општи и посебни циљеви Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма су остали исти, дакле нису мењани. Измене које доноси Акциони план за период 2022-2024 нису знатне, јер се исти надовезује на важећи Акциони план 2020-2022 и у детаљима га коригује.

Доношење предложеног Акционог плана у складу са чланом 17. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон) налажу превасходно потребе државе на међународном нивоу као и рок постављен у Стратегији у погледу доношења новог Акционог плана за период 2022-2024. у складу са резултатима националне процене ризика. Потребе државе на међународном нивоу условљене су међународним стандардом у области борбе против прања новца и финансирања тероризма, тј. препоруком број 1. Радне групе за финансијску акцију (Financial Action Task Force – FATF) сходно којем су државе у обавези да спроведу анализу и да процене ризик од прања новца и финансирања тероризма и да резултате те процене у најкраћем могућем року унесу у националне стратешке планове. Другим речима, држава треба да обезбеди да сви надлежни органи превентивног и репресивног система за спречавање прања новца и финансирања тероризма као и други субјекти у држави преусмеравају своје ресурсе и активности сразмерно уоченом ризику од прања новца и финансирања тероризма на начин да се препознати ризици ублаже, што је од посебног значаја са аспекта заштите финансијског и привредног система Републике Србије.

Наведени међународни стандард имплементиран је и у чл.70 Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма („Службени гласник РС“, бр. 113/17, 91/19 и 153/20) којим прописано је да се процена ризика од прања новца и финансирања тероризма на националном нивоу израђује у писменој форми и ажурира најмање једном у три године, али је од великог значаја имплементирање овог стандарда управо кроз активности стратешког Акционог плана.

Неусвајање Акционог плана у року имало би потенцијално негативне последице. Комитет Савета Европе MONEYVAL врши евалуацију држава у погледу њихове усклађености са међународним стандардима. Препоруци 1 FATF се придаје нарочит значај будући да има *домино ефекат* на друге области система за борбу против прања новца и

финансирања тероризма¹. На основу тога да ли је Република Србија уградила налазе Националне процене ризика у Акциони план овај комитет ће судити о усклађености државе са осталим међународним стандардима у овој области. Такође, ово питање је и предмет пажње у оквиру преговарачког процеса са Европском унијом, нарочито у оквиру Преговарачког поглавља 24.2

Имајући у виду да је Република Србија и даље под појачаним праћењем Комитета MONEYVAL, неусвајање Акционог плана у остављеном року негативно би се одразило на оцену усклађености Републике Србије са међународним стандардима у области спречавања прања новца и финансирања тероризма. Подсећања ради, Република Србија је у периоду од фебруара 2018. године до јуна 2019. године због неусклађености са међународним стандардима у овој области била на FATF тзв. „сивој листи“, односно листи држава са стратешким недостацима у области борбе против прања новца и финансирања тероризма. Како би Република Србија одржала међународни кредибилитет и постигнут ниво усклађености система према последњем Извештају Комитета MONEYVAL о појачаном праћењу Републике Србије из децембра 2021. године, целисходно је да Влада Републике Србије усвоји предложени Акциони план, узимајући у обзир све напред наведено сматрамо да су испуњени услови који се односе на налагање потреба државе предвиђених чланом 17. став 1. Закона о Влади.

Предлог Акционог плана 2022-2024. израдила је Радна група коју су чинили и чланови Главне групе за израду националне процене ризика из 2021.године, чиме је обезбеђен континуитет у ова два процеса. Релевантност предложених активности постојање континуираног консултативног процеса огледа се и у чињеници да су те активности утемељене у изузетно темељном процесу националне процене ризика у коме је учествовао најшири круг учесника у систему борбе против прања новца и финансирања тероризма. Наиме, чланови Главне групе за израду националне процене ризика су се пре отпочињања рада на документу Акционог плана (2022-2024) обратили члановима подгрупа за израду националне процене ризика ради давања предлога за ревидирање акционог плана, и тиме обезбедили потпуну укљученост свих релевантних учесника националне процене ризика.

Чланови Радне групе за израду националне процене ризика из 2021. године истовремено су и чланови Радне групе које је образована Решењем министра финансија 01 Број: 119-01-605/2021 од 27. децембра 2021.године са задатком да изради Предлог Акционог плана уз Стратегију за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период од 2022-2024.године која има задатак да изради Предлог акционог плана који обухвата ревизију активности Акционог плана уз Стратегију за борбу против прања новца и финансирања тероризма за период од 2020-2022. године и састављање нових активности Акционог плана за период од 2023-2024.године.

Чланови ове Радне групе учествовали су и у анализи свих примедби, предлога и сугестија учесника у јавној расправи, а извештај о спроведеној јавној расправи објављен је на интернет страници Министарства финансија – Управа за спречавање прања новца и порталу еКонсултације дана 23.02.2022.године.

¹ Нпр., финансијске институције и нека лица ван финансијског сектора (рачуновође, ревизори, адвокати, јавни бележици) усклађују своје интерне акте и поступање у складу са налазима Националне процене ризика, органи врше приоритизацију поступања у предметима сходно тим налазима, итд.

² Уочи предстојећег састанка, у марту, Пододбора за правду, слободу и безбедност ово питање је изричито постављено.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОДРЕДАБА И СТРУКТУРЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА 2022-2024

Општи циљ Стратегије за борбу против прања новца и финансирања тероризма (2020-2024) гласи:

„У потпуности заштитити привреду и финансијски систем државе од опасности које узрокују прање новца и финансирање тероризма и ширења оружја за масовно уништење, чиме се кроз активну сарадњу јавног и приватног сектора и приступ заснован на анализи и процени ризика јачају систем и интегритет институција финансијског и нефинансијског сектора и доприноси безбедности, сигурности и владавини права.“

Наведени општи циљ се даље разрађује кроз следећа четири посебна циља, а они даље у мере и активности:

1. Смањити ризике од прања новца, финансирања тероризма и ширења оружја за масовно уништење кроз континуирано унапређење законодавног и стратешког оквира, координацију и сарадњу свих учесника у систему;
2. Спречити уношење у финансијски и нефинансијски систем имовине за коју се сумња да је стечена кривичним делом, која је намењена финансирању тероризма или ширењу оружја за масовно уништење, односно унапредити откривање такве имовине уколико је већ у систему;
3. Ефикасно и делотворно кажњавати извршиоце кривичног дела прање новца и одузимати незаконито стечену имовину;
4. Уочавати и отклањати претње од финансирања тероризма и кажњавати извршиоце кривичног дела финансирања тероризма.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ АКЦИОНОГ ПЛАНА 2022-2024

Акциони план за спровођење Стратегије обухвата трогодишњи период од 2022. до 2024. године, а средства ће бити обезбеђена из буџета Републике Србије. Користиће се, по потреби и могућности, и подршка из средстава међународних организација и донатора (Европска унија, ОЕБС, билатерална помоћ, итд.), тако да ће у реализацију Акционог плана накнадно бити укључена и средства донатора када се за то стекну услови.